

Folketinget,
Tilsynet i henhold til grundlovens § 71
Christiansborg
1240 København K

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Undersøgelse af egen drift vedrørende Sikringsafdelingens generelle procedurer mv. i forbindelse med aflåsning af patientstuer

07-07-2015

Til § 71, stk. 7-tilsynets orientering sender jeg en kopi af et brev, som jeg i dag har sendt til Region Sjælland, Psykiatrien, Psykiatrihuset.

Dok.nr. 15/00622-9/MVE
Bedes oplyst ved henvendelse

Jeg vedlægger også en kopi af Region Sjælland, Psykiatrien, Psykiatrihusets brev af 11. juni 2015 med bilag.

+ bilag

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Psykiatrien Region Sjælland, Psykiatrihuset
Nørregade 54
4100 Ringsted

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Undersøgelse af egen drift vedrørende Sikringsafdelingens generelle procedurer mv. i forbindelse med aflåsning af patientstuer

07-07-2015

I brev af 9. februar 2015 meddelte jeg Region Sjælland, Psykiatrien, Psykiatrihuset, at jeg – foranlediget af mødet den 8. december 2014, hvor det bl.a. blev oplyst, at ca. halvdelen af patienterne på Sikringsafdelingen har aflåst dør til patientstuen – havde besluttet at fortsætte min generelle undersøgelse af Afdelingen for Retspsykiatri, Sikringens generelle procedurer mv. i forbindelse med, at der sker aflåsning af en patientstue. Jeg henviste i den forbindelse til ombudsmandslovens § 17, stk. 1.

Dok.nr. 15/00622-7/MVE
Bedes oplyst ved henvendelse

Jeg bad i den forbindelse om underretning om resultatet af den gennemgang, som regionen i brev af 27. januar 2015 (som opfølgning på mødet den 8. december 2014) oplyste at ville iværksætte af retningslinjerne (Instruks om udfyldelse af tvangsprotokoller i Afdelingen for Retspsykiatri) med henblik på en eventuel opdatering af disse.

Det fremgik af brevet af 27. januar 2015, at Psykiatrien Region Sjælland havde anmodet afdelingsledelsen for Afdeling for Retspsykiatri om at iværksætte initiativer, der skaber større sammenhæng og gennemsigtighed mellem på den ene side de tiltag, der iværksættes i forhold til den enkelte patient, og på den anden side de informationer og oplysninger, der journaliseres og registreres om patienten.

Som et konkret eksempel herpå nævntes, at der ønskedes yderligere registrering af oplysninger om de tilbagevendende tilsyn hos patienterne samt styrkelse af journalisering af begrundelser for iværksættelse og opretholdelse af døraflåsning. Det anførtes, at der i processen ville blive lagt vægt på, at der ikke blev etableret procedurer mv., som er unødigt bureaukratiske og vanskelige at anvende i det daglige arbejde.

Jeg har i fortsættelse heraf modtaget brev af 11. juni 2015 med bilag fra Region Sjælland, Psykiatrien, Psykiatrihuset.

I brevet bemærker Region Sjælland, Psykiatrien, Psykiatrihuset indledningsvis, at anvendelse af døraflåsning af patientstuer i Sikringsafdelingen sker i henhold til psykiatrilovens bestemmelser herom, samt i overensstemmelse med bestemmelserne i bekendtgørelsen om anvendelse af anden tvang end frihedsberøvelse på psykiatriske afdelinger (bekendtgørelse nr. 1338 af 2. december 2010).

I tilknytning hertil anfører Psykiatrien Region Sjælland følgende:

"Psykiatriloven fastlægger ikke nærmere vilkår for opfølgning m.v., der skal iagttages ved anvendelse af døraflåsning i Sikringsafdelingen. I bekendtgørelse nr. 1338 er der beskrevet gennemførelse af tilsyn med de patienter, der måtte være underlagt døraflåsning. Hverken loven eller den tilhørende bekendtgørelse angiver således nærmere retningslinjer for opfølgning i form af registrering af den anvendte døraflåsning, eller andre forhold vedrørende døraflåsning.

Sikringsafdelingen har hidtil anvendt en lokal retningslinje, der supplerende beskrev anvendelsen af døraflåsning samt vilkår i forbindelse hermed."

Afdelingen for Retspsykiatri har i løbet af foråret 2015 drøftet denne retningslinje og udarbejdet en ny retningslinje om tilsynspligt ved anvendelse af døraflåsning i Sikringsafdelingen. Jeg har modtaget en kopi af denne.

Om den nye retningslinje (Tilsynspligt vedr. døraflåsning, Afdelingen for Retspsykiatri) anfører Psykiatrien Region Sjælland bl.a. følgende i brevet af 11. juni 2015:

"Retningslinjen indeholder i lighed med den tidligere version en beskrivelse af procedurer for gennemførelse af tilsyn med de patienter, hvor det er fundet nødvendigt at anvende døraflåsning i h. t. psykiatriloven. Derudover er der nu indføjet en beskrivelse af procedurer for det lægelige tilsyn med anvendelse af døraflåsning og dokumentation heraf.

Der udfyldes som hidtil tvangsprotokoller ved anvendelse af døraflåsning af patientstuer.

Retningslinjen har endvidere fået tilføjet beskrivelser af det plejemæssige tilsyn, herunder et detaljeret ugeskema (vedlagt) for den enkelte patient, hvor faste rutiner og aktiviteter samt ekstraordinære aktiviteter fremgår. Skemaet kan anvendes i forhold til alle patienter i Sikringsafdelingen. Aktiviteterne – og tilføjelser eller afvigelser fra disse – registreres i patientjournalen under en særlig notattype.

Endelig har retningslinjen fået tilføjet et afsnit, der beskriver revurdering af anvendelsen af døraflåsning samt beskrivelse og dokumentation heraf.”

Det fremgår endelig af brevet af 11. juni 2015, at det – ud fra en samlet vurdering af det lovmæssige grundlag og de initiativer, der er iværksat – er Psykiatrilædelserens opfattelse, at der ikke for nuværende er behov for yderligere tiltag.

På denne baggrund har jeg besluttet at afslutte min generelle undersøgelse af Sikringsafdelingens generelle procedurer mv. i forbindelse med, at der sker aflåsning af en patientstue.

Jeg har lagt særlig vægt på, at jeg går ud fra, at det udtrykkeligt anføres i patientjournalen, at der er sket revurdering af behovet for at opretholde døraflåsningen af egen patientstue efter en uge og herefter hver måned, og at denne revurdering er foretaget af en læge.

Jeg henviser i den forbindelse til, at ”overlægen til stadighed har ansvaret for, at også aflåsning af patientstue ikke foretages i videre omfang end nødvendigt”, jf. bemærkningerne til bestemmelsen i psykiatrilovens § 21, stk. 1, i Lovforslag af 8. maj 2002 om ændring af lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien.

Jeg har sendt en kopi af dette brev til Afdelingen for Retspsykiatri, Sikringen.

Jeg har – ved kopi af dette brev og Region Sjælland, Psykiatrien, Psykiatrihusets brev af 11. juni 2015 med bilag – samtidig orienteret Tilsynet i henhold til grundlovens § 71 og Sundheds- og Ældreministeriet om sagen.

Jeg foretager mig herefter ikke mere i sagen.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Kopi til orientering:

Afdelingen for Retspsykiatri, Sikringen
Tilsynet i henhold til grundlovens § 71
Sundheds- og Ældreministeriet

Folketingets Ombudsmand
Gammeltorv 22
1457 København K

- vi er til for dig

FOLKETINGETS OMBUDSMAND INIT.
DATO 12 JUNI 2015
J.NR.

Retningslinjer for anvendelse af døraflåsning af patientstuer i Sikringsafdelingen

Dato: 11 JUNI 2015

Sagsnummer:
Initialer: jjo

Folketingets Ombudsmand orienterede ved brev af 9. februar 2015 (dok.nr. 14/02384-34/MVE) om undersøgelse og overvejelser om de generelle procedurer for anvendelsen af aflåsning af patientstuer i Sikringsafdelingen i Nykøbing Sjælland.

Folketingets Ombudsmand anmodede i samme brev om at blive holdt orienteret om resultatet af afdelingsledelsen for Afdeling for Retspsykiatri (hvorunder Sikringsafdelingen sorterer) overvejelser om iværksættelse af yderligere registrering af oplysninger om anvendelse af døraflåsning, samt styrkelse af journalisering af begrundelser for iværksættelse af døraflåsning.

Psykiatrihuset
Nørregade 54 F
4100 Ringsted

Tlf.: 5467 2400
E-mail:
psykiatrien@regionsjaelland.dk
Afd.fax: 5467 2450

Psykiatrien Region Sjælland skal indledningsvis for god ordens skyld bemærke, at anvendelse af døraflåsning af patientstuer i Sikringsafdelingen sker i henhold til psykiatrilovens bestemmelser herom, samt bestemmelser i bekendtgørelsen om anvendelse af anden tvang end frihedsberøvelse (bkg. nr. 1338 af 2.12.2010). Psykiatriloven fastlægger ikke nærmere vilkår for opfølgning m.v., der skal iagttages ved anvendelse af døraflåsning i Sikringsafdelingen. I bekendtgørelse nr. 1338 er der beskrevet gennemførelse af tilsyn med de patienter, der måtte være underlagt døraflåsning. Hverken loven eller den tilhørende bekendtgørelse angiver således nærmere retningslinjer for opfølgning i form af registrering af den anvendte døraflåsning, eller andre forhold vedrørende døraflåsning.

Direkte tlf.: 5467 2408
E-mail: jjo@regionsjaelland.dk

www.regionsjaelland.dk

Sikringsafdelingen har hidtil anvendt en lokal retningslinje, der supplerende beskrev anvendelsen af døraflåsning samt vilkår i forbindelse hermed.

Efter henstilling fra Folketingets Ombudsmand igangsatte Afdeling for Retspsykiatri i løbet af foråret 2015 en proces, hvor man fik drøftet og udarbejdet en ny retningslinje om tilsynspligt ved anvendelse af døraflåsning i Sikringsafdelingen, og denne retningslinje blev godkendt medio maj 2015. Kopi af retningslinjen vedlægges.

Retningslinjen indeholder i lighed med den tidligere version en beskrivelse af procedurer for gennemførelse af tilsyn med de patienter, hvor

det er fundet nødvendigt at anvende døråflåsning i b.t. psykiatriloven. Derudover er der nu indføjet en beskrivelse af procedure for det lægelige tilsyn med anvendelse af døråflåsning og dokumentation heraf.

Der udfyldes som hidtil tvangsprotokoller ved anvendelse af døråflåsning af patientstuer.

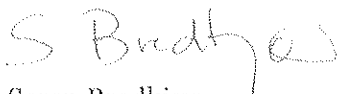
./.
Retningslinjen har endvidere fået tilføjet beskrivelser af det plejemæssige tilsyn, herunder et detaljeret ugeskema (vedlagt) for den enkelte patient, hvor fastlagte rutiner og aktiviteter samt ekstraordinære aktiviteter fremgår. Skemaet kan anvendes i forhold til alle patienter i Sikringsafdelingen. Aktiviteterne - og tilføjelser eller afvigelser fra disse - registreres i patientjournalen under en særlig notattype.

Endelig har retningslinjen fået tilføjet et afsnit, der beskriver revurdering af anvendelsen af døråflåsning samt beskrivelse og dokumentation heraf.

Afdeling for Retspsykiatri har primo juni 2015 oplyst, at det omtalte ugeskema er blevet implementeret for alle patienter i Sikringsafdelingen. Der foreligger endnu ikke mål for, om ugeskemaet bliver revideret som fastlagt af afdelingen.

Det er på denne baggrund Psykiatrilædelens vurdering, at Afdeling for Retspsykiatri har fulgt op på henstillingen fra Folketingets Ombudsmand i fornuftigt omfang, og dermed skabt mulighed for registrering af anvendelsen af døråflåsning og udvidelse af journalisering af tilsyn med patienter, der måtte være underlagt denne foranstaltning. Ud fra en samlet vurdering af det lovmæssige grundlag og de initiativer, der er iværksat, er der således efter Psykiatrilædelens opfattelse ikke for nuværende behov for yderligere tiltag.

Med venlig hilsen

Søren Bredkjær
Vicedirektør

Sygehusvæsen - Psykiatrien - Afdeling for Retspsykiatri - 3.20 Andre Instrukser m.v. - 3.20.20 Sikringsafdelingen P1, P2 og P3 - 3.20.20.20 Retslige instrukser					
Niveau	Afdeling for Retspsykiatri Udskrevet er dokumentet ikke dokumentstyret				SJÆLLAND - i afdeling
Type	Tilsynspligt vedr. døraflåsning, Afdeling for Retspsykiatri				
Instrukser m.v.	Fagligt ansvar	Ledelsesansvar	Dokumentnummer	Version	Godkendt af
Redaktør	smmo	PSY RET LED	213449 / 3.20.20.20.03	6	pbs, smmo
høj					13.05.2015
Dokumentbrugere					
Nykøbing Sj., Retspsykiatri, Læge, Plejer, Psykolog, Pædagog, Sekretær, Socialrådgiver, SOSU ass./hj. og sygehj., Sygeplejerske, Terapeut, PSY RET ANSVSPL, PSY RET Læger, , PSY RET P1, PSY RET P2, PSY RET P3, PSY RET Termina, , Internet					

- 1) Formål
- 2) Udeladelser
- 3) Fremgangsmåde
- 4) Ansvarsforhold
- 5) Definitioner/Søgeord
- 6) Referencer
- 7) Dokumentation
- 8) Bilag

1) Formål

At sikre at Afdeling for Retspsykiatri tilsynspligt i forbindelse med døraflåsning på Sikringsafdelingen overholdes i henhold til gældende lovgivning.

2) Udeladelser

Ingen.

3) Fremgangsmåde

Patienter skal i forbindelse med brug af aflåsning af patientstuen, tilses 1 gang i timen med ca. 10 minutters besøg på stuen i løbet af dagen, medens patienterne om natten som udgangspunkt tilses 1 gang i timen gennem en dørspion, begge dele dog under hensyntagen til patientens ønsker.

Alle patienter skal ved indlæggelsen på Sikringsafdelingen informeres om den faste praksis, der er på afdelingen, hvad angår aflåsning af patientstuerne om natten mellem kl. 22:30 og 7:30, samt ved afdelingskonferencen 1 gang ugentligt i maks. 1½ time og ½ time midt på dagen dagligt i forbindelse med rapportering.

Tilsyn om dagen:

Alle patienter, der er døraflåst på egen stue i kortere eller længere tid i løbet af dagen, skal tilses på stuen mindst 1 gang i timen og have muligheden for kontakt på stuen i ca. 10 minutter i timen i det omfang, de kan magte det.

Tilsyn på stuen i perioden kl. 22:30 – 7:30:

Alle patienter skal som hovedregel tilses gennem dørspionen 1 gang i timen.

Hvis der ikke skønnes grundlag for dette, skal det dokumenteres i patientjournalen, og i stedet skal patienten tilses gennem dørspionen minimum 3 gange i løbet af natten.

Lægelige tilsyn:

Ved døraflåsning af patientstue skal indikation og beslutning beskrives i patientjournalen.

Plejemæssige tilsyn:

Patientens kontaktperson udarbejder ugeskema over hvilke aktiviteter der foregår i løbet af dagen med døraflåste patienter. Dette skema indføres i patientjournalen under notattype 2PLAN.

Kontaktperson skal herefter i hver vagt i dag-til-dag notater beskrive f.eks.: "Patienten har fulgt sit skema i 2PLAN" såfremt skemaet er fulgt uden afvigelser. Såfremt der er afvigelser fra skemaet skrives: "Patienten har fulgt sit skema i 2PLAN, dog med følgende afvigelser:...."

Se eksempel på [ugeskema til plejeplan](#) her.

Revurdering:

Revurdering af behov for fortsat døraflåsning udover de faste tider sker ved læge efter 1 uge og derefter hver måned og beskrives i patientjournalen.

Oversigt over bl.a. aktiviteter og kontakt revurderes når patienten bliver gennemgået ved afsnittets behandlingskonference eller hyppigere ved ændringer.

4) Ansvarsforhold

Afdelingsledelsen er ansvarlig for instruksen.

Afsnitsledelsen er ansvarlig for at instruksen implementeres og efterleves i afsnittet

Medarbejderne er ansvarlige for at gøre sig bekendt med instruksen.

5) Definitioner/Søgeord

Søgeord:

Døraflåsning

Tilsynspligt

6) Referencer

Psykiatriloven

Regional retningslinje:

[Frihedsberøvelse og anden tvang i Psykiatrien](#)

Psykiatrien fælles retningslinje:

[Beskrivelse af: Observationsniveauer-Personlig skærmning-Fast vagt ved den bæltefikserede patient i Psykiatrien](#)

Lokal retningslinje:

Døraflåsning af patienter på stuerne i Sikringsafdelingen

Bilag:

Eksempel på ugeskema til plejeplan

7) Dokumentation

Dokumentation i patientjournalen og i SEI.

Se i øvrigt under pkt. 3.

8) Bilag

Se under pkt. 6.

Standard DDKM for Sygehuse 2. version

1. 8.01 Sygehusets sikkerhed og tilgængelighed

Plan, pleje og miljøterapi

Ugeskema

Mandag: 07.30-08.00 bad, 08.30-09.00 gårdtur, 12.30-13.00 gårdtur, 14.00-14.30 fællesskab

Tirsdag: 07.30-08.00 bad, 08.30-09.00 gårdtur, 12.30-13.00 gårdtur, 14.00-14.30 fællesskab. Udgang formiddag. Kreativt værksted 13.30-14.30

Onsdag: 07.30-08.00 bad, 08.30-09.00 gårdtur, 12.30-13.00 gårdtur, 14.00-14.30 fællesskab

Torsdag: 07.30-08.00 bad, 08.30-09.00 gårdtur, 12.30-13.00 gårdtur, 14.00-14.30 fællesskab

Fredag: 07.30-08.00 bad, 08.30-09.00 gårdtur, 12.30-13.00 gårdtur, 14.00-14.30 fællesskab

Lørdag: 07.30-08.00 bad, 08.30-09.00 gårdtur, 12.30-13.00 gårdtur, 14.00-14.30 fællesskab

Søndag: 07.30-08.00 bad, 08.30-09.00 gårdtur, 12.30-13.00 gårdtur, 14.00-14.30 fællesskab

Daglige aktiviteter herudover

Timebetjening hver gang kl. er halv, af ca. 10 min. varighed.

Madsserveringer kl. 08.00, 11.30 (i forbindelse med timebetjening), 14.00, 17.30 (i forbindelse med timebetjening) samt 20.00.

Mediceringer kl. 07.30 (i forbindelse med timebetjening), 11.00, 17.00 samt 21.00.

Tømning af skraldespande 2 x dagligt

Ved behov herudover

Besøg, stuegang, lægesamtale, p.n.-givning, toiletbesøg, bad, samtaler, telefonopkald, udlevering samt bestilling af købmandsvarer og grillmad.

Faste døraflåsningstider

Alle dage 22.30-07.30 (nat), alle hverdage 13.00-13.30 (konference), 1x ugentligt 09.30-11.00 (behandlingskonference).

Xx Xxx, kontaktperson